

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของ คณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ต.ท่าโสม อ.เขาสมิง จ.ตราด สรุปผลการศึกษาได้ ตามลำดับ ดังนี้

- 1.สรุปผลการวิจัย
- 2.อภิปรายผล
- 3.ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์วัฒนธรรม ไทยสายใยชุมชน ต.ท่าโสม อ.เขาสมิง จ.ตราด และสมาชิกกลุ่มตัวอย่างต่อประสิทธิภาพในการ บริหารจัดการของคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ต.ท่าโสม อ.เขาสมิง จ.ตราด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 270 คน พบว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ต.ท่าโสม อ. เขาสมิง จ.ตราด และสมาชิก ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา ไม่มีตำแหน่งอื่นๆ ทางสังคม ไม่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการ อื่นๆ มาก่อน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ และสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง ต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศูนย์ฯ โดยพิจารณาตาม องค์ประกอบหรือกรอบแนวคิดที่ครอบคลุม 5 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้าน การบริหารงานทั่วไป 4) ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ 5) ด้านคุณธรรมจริยธรรม

2.1 การบริหารงานด้านบุคลากร พบว่า ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ หรือในภาพรวม เห็นว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีขีดความสามารถหรือประสิทธิภาพใน การบริหารจัดการในระดับมาก ครอบคลุมประเด็นสำคัญ 4 เรื่อง ได้แก่ 1) ความรู้ ความเข้าใจใน กฎระเบียบของศูนย์ฯ 2) การได้รับการฝึกอบรมหรือเพิ่มพูนความรู้ความสามารถอย่างสม่ำเสมอ 3)

การสรรหาคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ 4) ด้านขวัญกำลังใจและค่าตอบแทนที่เหมาะสม และในภาพรวมถือได้ว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านนี้ในระดับที่สูง

2.2 การบริหารงานด้านงบประมาณ พบว่า ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่หรือในภาพรวมเห็นว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีขีดความสามารถหรือประสิทธิภาพในการบริหารจัดการในระดับมาก ครอบคลุมประเด็นสำคัญ 6 เรื่อง ได้แก่ 1) การเบิกจ่ายเงินเป็นไปด้วยความรวดเร็ว 2) การจัดสรรผลกำไรมีความเหมาะสม 3) การอนุมัติเงินงบประมาณ โครงการกระจายให้สมาชิกอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม 4) การใช้จ่ายเงินงบประมาณศูนย์ฯ เป็นไปอย่างโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม และสามารถตรวจสอบได้ 5) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและกำกับดูแลมีส่วนสำคัญในการติดต่อประสานงานด้านการเงินงบประมาณต่างๆ 6) การบริหารจัดการเงินงบประมาณมีความเหมาะสม และโดยภาพรวมแล้ว ถือได้ว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านนี้ในระดับที่สูง

2.3 การบริหารงานด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่หรือในภาพรวม เห็นว่า คณะกรรมการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านนี้ในระดับมาก ครอบคลุมประเด็นสำคัญ 8 เรื่อง ได้แก่ 1) มีการจัดทำแผนงาน กำหนดนโยบายอย่างชัดเจน 2) มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเป็นประจำ 3) มีการประสานงานกับส่วนราชการ เอกชนที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ 4) เปิดโอกาสให้สมาชิกและบุคคลภายนอกเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงานอย่างเต็มที่ 5) มีการจัดทำสรุปผลการดำเนินงานรายรับ รายจ่าย ประจำปี 6) มีการแต่งตั้งบุคคลภายนอกเพื่อประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงาน 7) มีการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ (8) มีการจัดทำทะเบียน เอกสาร บัญชี ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และโดยภาพรวมแล้ว ถือได้ว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านนี้ในระดับที่สูง

2.4 การบริหารงานด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่หรือในภาพรวม เห็นว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีขีดความสามารถหรือประสิทธิภาพในการบริหารจัดการในระดับปานกลาง ครอบคลุมประเด็นสำคัญ 4 เรื่อง ได้แก่ 1) การนำเอาวัสดุ อุปกรณ์สมัยใหม่หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ที่เหมาะสม 2) การให้บริการด้านวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ แก่สมาชิก 3) การมีเครื่องใช้สำนักงาน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้เก็บเอกสาร ฯลฯ แก่สมาชิก 4) การมีที่ทำการสำนักงานของตนเองเป็นเอกเทศและถาวรและโดยภาพรวมแล้ว ถือได้ว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านนี้ในระดับปานกลาง

2.5 การบริหารงานด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ หรือในภาพรวม เห็นว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีขีดความสามารถหรือประสิทธิภาพในการบริหารจัดการในระดับมาก ครอบคลุมประเด็นสำคัญ 7 เรื่อง ได้แก่ 1) การมีจิตสำนึกในการให้บริการแก่สมาชิก 2) ความเสียสละ อุทิศตนในการปฏิบัติงาน 3) ความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และยุติธรรม 4) การเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม 5) การสร้างความเข้าใจกับสมาชิกในเรื่องวัตถุประสงค์และหลักการของการจัดตั้งศูนย์ฯ 6) การสร้างวินัยและการวางตัวในสังคมเพื่อเป็นแบบอย่างน่าเชื่อถือแก่สมาชิกถาวร และโดยภาพรวมแล้ว ถือได้ว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านนี้ในระดับที่สูง

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศูนย์ฯ วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ต.ท่าโสม อ.เขาสมิง จ.ตราด พบว่า ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่หรือในภาพรวมเห็นว่า ประเด็นปัญหาอุปสรรคที่อยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น คือ 1) วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ ไม่ชัดเจน ทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง 2) งบประมาณมีน้อยเกินไป ไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกในกรณีที่มีโครงการเร่งด่วนแต่ในภาพรวมถือว่า ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับขีดความสามารถหรือประสิทธิภาพในการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง ครอบคลุมประเด็นปัญหาอุปสรรคสำคัญ 9 เรื่อง ได้แก่ 1) ขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ 2) ขาดการประชุมเพื่อพิจารณาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 3) ไม่เข้มงวดหรือตัดสินใจไม่เด็ดขาดกับสมาชิกที่นำเงินงบประมาณไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ 4) การจัดทำระเบียบไม่ครอบคลุมในทางปฏิบัติ 5) วัสดุอุปกรณ์มีอย่างจำกัด 6) การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องล่าช้าเนื่องจากติดขัดกับระบบราชการ 7) มีภารกิจเรื่องส่วนตัวและมีงานประจำมาก ทำให้ไม่มีเวลาที่จะปฏิบัติงานได้เต็มเวลา 8) ขาดความรู้ความเข้าใจในระบบบัญชี การจัดทำบัญชี ตามหลักวิชาการ จากประเด็นปัญหาอุปสรรคที่คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ ประสบอยู่ มีผลต่อประสิทธิภาพหรือขีดความสามารถในการบริหารจัดการในด้านต่างๆ นี้ถือได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศูนย์ฯ และตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่หรือในภาพรวม พบว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับ มาก โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ 10 เรื่อง ได้แก่ 1) มีการจัดให้มีการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ประสิทธิภาพการทำงานเป็นประจำทุกปี 2) มีการทำงานในระบบพหุภาคี การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง เครือข่ายด้วยกัน 3) มีการวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วม โดยประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานเอกชน หรือหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่ให้มาก 4) มีการศึกษา การวางแผนการพิจารณาเงินงบประมาณในลักษณะ

เวทีประชาคม 5) มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานลักษณะเวทีประชาคม หอกระจายข่าวและสื่อต่างๆ 6) มีการแสดงบัญชีรับ – จ่าย ประจำปีและปีงบประมาณ ที่ทำการศูนย์ฯ 7) ควรจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯและสมาชิก ร่วมกันเป็นประจำ 8) จัดหาเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในสำนักงานเพื่อความรวดเร็วในการให้บริการแก่สมาชิก และการรายงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 9) มีการส่งเสริมให้เกิดกลุ่มอาชีพในระดับหมู่บ้านและเครือข่ายกลุ่มอาชีพระดับตำบล อำเภอ 10) ควรมีการคัดเลือกและพิจารณาให้รางวัล แก่สมาชิกที่ประสบความสำเร็จและปฏิบัติตามกฎข้อระเบียบของศูนย์ฯ อย่างเคร่งครัด และเข้าร่วมอย่างสม่ำเสมอ โดยภาพรวมแล้วประเด็นข้อเสนอแนะดังกล่าวมีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศูนย์ฯ อยู่ในระดับสูง

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นสมาชิกที่มีต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของคณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ต.ท่าโสม อ.เขาสมิง จ.ตราด จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการศึกษา ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของคณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรมไทยฯ โดยแยกการอภิปรายผลเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านบุคลากร ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมสมาชิกมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของคณะกรรมการศูนย์ฯ อยู่ในระดับมาก โดยในประเด็นเรื่องการสรรหาคณะกรรมการศูนย์ฯ มีความโปร่งใสบริสุทธิ์ ยุติธรรม สมาชิกมีความพึงพอใจและมีส่วนรวมในทุกขั้นตอนและเป็นไปตามกระบวนการหรือหลักการของศูนย์ฯ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฮาร์ริงตัน อีเมอร์สัน (Harrington Emerson) ที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักการงานให้มีประสิทธิภาพโดยมีสาระสำคัญ คือการปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม และการให้นำเนื้องานที่ดี และการฝึกอบรมเป็นการนำประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาในการทำงานให้สำเร็จ โดยรู้จักคิดเป็น ทำเป็นและแก้ไขปัญหเป็น

1.2 การบริหารงานด้านงบประมาณ ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมสมาชิกมีความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการในระดับมาก โดยผู้ศึกษาให้ความสนใจในประเด็นต่างๆ นำมาเป็นกรอบ ในการศึกษาซึ่งจะเน้นไปที่เรื่องการใช้จ่ายเงินไปอย่างโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม สามารถตรวจสอบได้ การอนุมัติงบประมาณต่างๆ อย่างทั่วถึง การให้บริการเบิกจ่ายเป็นไปด้วยความรวดเร็ว การจัดสรรผลกำไร ผลประโยชน์ เป็น ไปอย่าง

รวดเร็ว ประเด็นต่างๆ เหล่านี้มีความจำเป็น และสำคัญอย่างมากที่จะส่งผลให้คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ บริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพในระดับสูง และจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ประเด็นเหล่านี้ สมาชิกที่ตอบแบบสอบถามจะมีความเห็นด้วยในระดับสูงจึงเชื่อได้ว่า การบริหารจัดการด้านงบประมาณมีประสิทธิภาพในระดับสูง เพราะว่ากลไกในการบริหารจัดการที่มีเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง สิ่งสำคัญที่สุดที่จะส่งผลให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด เทคนิคการบริหารงานของเทศบาลโดยใช้ปัจจัยพื้นฐานที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการที่เรียกว่า 6M ของวิรัช นิภาวรรณ (2531 : 78) ที่กล่าวถึงเทคนิคด้านการเงิน ประกอบด้วย การสนับสนุนให้มีการตรวจสอบด้านการเงิน และการใช้จ่ายอย่างประหยัด ซึ่งแค่นี้ก็สามารถทำให้การบริหารจัดการศูนย์ฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมาชิกส่วนใหญ่พอใจ และเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น

1.3 การบริหารงานด้านการบริหารงานทั่วไป ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมสมาชิกมีความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการในระดับมาก ทั้งในเรื่องการจัดทำแผน การวางแผนในการปฏิบัติกิจกรรมตามกำหนดนโยบายศูนย์ฯ และนโยบายของกระทรวงวัฒนธรรม การประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข่าวสารแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป การประสานงานกับส่วนราชการ หรือเอกชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การเปิดโอกาสให้สมาชิกตรวจสอบการดำเนินงานได้ การจัดทำสรุปผลกำไร ผลประโยชน์ รายรับ รายจ่ายประจำปี และเปิดเผยค่าไว้ในที่ทำการศูนย์ฯ การจัดทำเอกสารบัญชีต่างๆ และการแต่งตั้ง บุคลากรภายนอกเข้ามาตรวจสอบและให้คำแนะนำ ซึ่งประเด็นเหล่านี้มีส่วนสำคัญและถือเป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารจัดการ จะเห็นได้ว่า สมาชิกที่ตอบแบบสอบถามจะให้ความสำคัญและแสดงความคิดเห็นในระดับที่สูง ถือได้ว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการในระดับสูง ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของรีอบบิน ที่กล่าวว่า การจัดการ หมายถึง กระบวนการซึ่งกระบวนการเหล่านี้ทรัพยากรบุคคลจะเป็นตัวจักรสำคัญในการกระทำกับวัตถุประสงค์ และวิรัช นิภาวรรณ (2531 : 78) ได้เสนอเทคนิค การบริหารงานเทศบาล โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน เช่น เทคนิคด้านการจัดการทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย การประกาศนโยบาย หรือวิสัยทัศน์ และกำหนดรอบเวลา การระดมความคิดเห็น ให้เหมาะสมกับสถานการณ์

1.4 การบริหารงานด้านวัสดุอุปกรณ์ ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมสมาชิกมีความคิดเห็นต่อกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการในระดับปานกลาง ประเด็นที่ผู้ศึกษานำมาเป็นกรอบวัดประสิทธิภาพการบริหารจัดการ คือ ในเรื่องการนำเอาวัสดุอุปกรณ์สมัยใหม่ มีระบบเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้ในศูนย์ฯ เพื่ออำนวยความสะดวก การมีสำนักงานเป็นของตัวเอง มีเครื่องใช้สำนักงานครบและเพียงพอ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ฯลฯ แก่สมาชิก ซึ่งประเด็น

ต่างๆ เหล่านี้ สมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้คะแนน หรือนำหนักในระดับปานกลาง ซึ่งอาจจะ เป็นเรื่องใหม่สำหรับ คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ ความไม่พร้อมทั้งด้านสถานที่ที่ใช้เป็น สำนักงาน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ และเครื่องใช้สำนักงานอื่นๆ ซึ่งจะทำให้การบริการแก่สมาชิกเกิด ความล่าช้าได้ ถึงแม้สมาชิกศูนย์ฯ จะชี้ให้เห็นว่า ความไม่พร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ของคณะ กรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ ทำให้ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้อยลง

1.5 การบริหารงานด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมสมาชิกมี ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีประสิทธิภาพด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับ มาก ซึ่งประเด็นที่ผู้ศึกษาให้ความสนใจและใช้เป็นแนวทางในการวัดประสิทธิภาพของคณะ กรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ คือ การมีจิตสำนึกในการให้บริการ ความเสียสละ อุทิศตนในการ ปฏิบัติงาน ความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และยุติธรรม การมีส่วนร่วมของสมาชิก การสร้างวินัย ของคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ ประเด็นต่างๆ เหล่านี้สมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามจะให้น้ำหนัก หรือเห็นด้วยในระดับสูง อธิบายได้ว่าในปัจจุบันการบริหารจัดการองค์กรจะเน้นไปที่ 4 ด้าน คือ คน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการ แต่ได้ละเลยในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม หรือศีลธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการ ประกอบไปด้วย 4M ได้แก่ Man Money Material และ Management โดยในอดีตที่ผ่านมา เน้น แต่ 3 องค์ประกอบแรก ไม่ได้พูดถึงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเลย ฉะนั้นการบริหารจัดการต้องนำหลักศีลธรรมมาใช้

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรค ที่เกิดจากการบริหารจัดการของคณะกรรมการ บริหารจัดการศูนย์ฯ ประเด็นปัญหา อุปสรรค ที่ใช้เป็นกรอบเพื่อวัดประสิทธิภาพในการบริหาร จัดการของคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ จะครอบคลุมถึงปัจจัยพื้นฐานของการบริหารจัดการ 5 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้าน คุณธรรมและจริยธรรม ผู้ศึกษาได้นำมาบางส่วนเท่านั้น ที่เห็นว่า เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการบริหาร จัดการศูนย์ฯ และเป็นปัญหาอุปสรรคที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าสำคัญและเป็นปัญหาในระดับที่ สูงหรือมาก เช่น วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ ไม่มีความชัดเจน ทำให้ไม่มีความต่อเนื่องในการทำงาน งบประมาณไม่เพียงพอ โดยเฉพาะกรณีโครงการขนาดใหญ่ ทำให้คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีความลำบากใจในการพิจารณางบประมาณ ซึ่งสอดคล้อง กับอมรรัตน์ สอนคง (2537 : 80 – 81) ได้ศึกษาบทบาทปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมของศึกษานิเทศก์ อำเภอและศึกษานิเทศก์ในจังหวัดภาคใต้ พบว่า มีปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะด้านที่ 1 การอนุรักษ์ วัฒนธรรม ได้แก่ ขาดอัตลักษณ์ ขาดงบประมาณ ซึ่งทั้งนี้ในงานด้านวัฒนธรรมจำเป็นอย่างยิ่งที่ จะต้องประสานงานกับหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน จึงเป็นปัญหาหลักที่อาจทำให้ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้อยลง

จากผลการศึกษา ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของ คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ ในภาพรวมแล้วถือว่ามีประสิทธิภาพในระดับสูง มีการดำเนินงานตามนโยบายศูนย์ฯ มีแนวโน้มในทางที่ดีขึ้น ถือได้ว่ามีพัฒนาการเรียนรู้ในระดับหนึ่ง ทำให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการอยู่ในระดับที่สูง สร้างความพึงพอใจแก่สมาชิกและ คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ ด้วยตนเอง ตลอดจนประชาชนทั่วไปที่ได้รับผลประโยชน์จาก ศูนย์ฯ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ฉะนั้นถือได้ว่า จากการศึกษาค้นคว้าหรือรายงานการวิจัย ที่ นักวิชาการ สถาบันการศึกษา หรือ องค์กรต่างๆ ได้ศึกษาค้นคว้านั้นถ้าจะนำมาเปรียบเทียบกันแล้ว ย่อมเป็นไปได้ เพราะกรอบแนวคิด และขอบเขตของการศึกษาแตกต่างกัน จึงส่งผลถึงผล การศึกษาที่แตกต่างกันออกไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหา

1.1 จากการศึกษาด้านการบริหารงานบุคลากร พบว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของคณะกรรมการศูนย์ฯ ได้เป็นอย่างดี แต่มีบางข้อที่มีค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นน้อยก็คือ ค่าตอบแทนที่เหมาะสม เนื่องจากจากคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ ไม่ได้เน้นหนักไปทางด้านค่าตอบแทน เพราะงานศูนย์ฯ วัฒนธรรมไทยเป็นงานที่ต้องอุทิศประโยชน์ส่วน ตน ทำงานด้วยใจแสดงถึงความเสียสละของคนในชุมชน จึงขอเสนอแนะว่า ผู้บริหารศูนย์ฯ หรือ หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรง ควรส่งเสริม สนับสนุน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับ คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ

1.2 จากการศึกษาด้านงบประมาณ พบว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ สามารถ บริหารงบประมาณ ได้เป็นอย่างดี และมีเหตุผล แต่มีบางข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ การให้บริการเบิกจ่ายเงินของคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ เป็นไปด้วยความล่าช้า จึงขอ เสนอแนะว่าคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1) คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ ควรมีการจัดทำระเบียบการเบิกเงิน งบประมาณในแต่ละโครงการให้ชัดเจน หรืออาจทำทะเบียนข้อมูลต่างๆ เพื่อเป็นการเน้นย้ำการใช้ จ่ายเงินอย่างถูกต้อง เหมาะสม โปร่งใส และยุติธรรมสำหรับทุกๆ โครงการ อีกทั้งยังสามารถ จัดลำดับความสำคัญของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ได้

2) คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ ควรมีการจัดนิทรรศการข้อมูลด้านอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประวัติผู้นำชุมชนที่ประสบความสำเร็จ ข้อมูลด้านประวัติการก่อตั้งศูนย์ฯ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ และเป็นทางเลือกอาชีพอีกทางหนึ่งอย่างเหมาะสม และเป็นตัวอย่างแก่ สมาชิกรายอื่นๆ สร้างความภาคภูมิใจให้กับศูนย์ฯ และชุมชน

1.3 จากการศึกษาด้านบริหารงานทั่วไป พบว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ สามารถดำเนินการบริหารงานทั่วไปได้เป็นอย่างดี แต่มีบางข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยที่สุด คือคณะกรรมการจัดทำแผน กำหนดนโยบายของศูนย์ฯ ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร จึงขอเสนอแนะว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ ควร มีการกำหนดแผน กำหนดนโยบายให้ชัดเจน อาจจะมีการวางแผนในการปฏิบัติการ หรือการกำหนดนโยบาย โดยการประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

1.4 จากการศึกษาด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ สามารถดำเนินการบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์ได้ดี แต่มีหลายข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อย คือ ภาพรวมในการบริหารวัสดุอุปกรณ์ยังมีปัญหาอยู่บ้าง อีกทั้งศูนย์ฯ ไม่ได้จัดอุปกรณ์สำนักงานอย่างพอเพียง จึงขอเสนอแนะว่าควรจัดให้มีอุปกรณ์สำนักงานในสำนักงาน

1.5 จากการศึกษาด้านคุณธรรม/จริยธรรม พบว่า คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีคุณธรรมจริยธรรมดี แต่มีบางข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ การสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิกถึงวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งศูนย์ฯ ทั้งนี้จะมีผลในการขอรับการสนับสนุน ในการประสานงานการจัดเครือข่ายชุมชนซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนและประสานการช่วยเหลือกรณีมีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงาน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลา และทรัพยากรต่างๆ ทำให้ไม่สามารถทำการศึกษาคอบคลุมพื้นที่ที่กว้างมากนัก ฉะนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไป เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม น่าเชื่อถือ ควรศึกษาให้ครอบคลุมพื้นที่ที่กว้างกว่านี้ และควรศึกษาถึงผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของศูนย์ฯ อื่นๆ และปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาเป็นแนวทาง และแก้ไขปัญหาหากเกิดปัญหาขึ้น

2.2 หัวข้อที่ศึกษาครั้งต่อไปที่จะส่งผลให้ทราบถึงผลความสำเร็จ หรือความล้มเหลวในการบริหารจัดการศูนย์ฯ เช่น

1) การศึกษาคูสมบัติของคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ ที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ

2) การศึกษากระบวนการบริหารจัดการศูนย์ฯ บทบาทของสมาชิกและคณะกรรมการ ส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ

3) การศึกษาเปรียบเทียบศูนย์ฯ ที่บริหารจัดการมีประสิทธิภาพ กับศูนย์ฯ ที่บริหารจัดการล้มเหลว

4) การศึกษาเปรียบเทียบโครงการของศูนย์ฯ กับโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เช่น โครงการเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน

5) การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวง วัฒนธรรม